

## Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre . . . .	8 frt — kr.
Negyedévre . . . .	2 „ — „
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre . . . .	10 frt — kr.
Negyedévre . . . .	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre . . . .	12 frt — kr.
Negyedévre . . . .	3 „ — „

# TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 5.

## Teleszky István.

Sűrű egymásutánban aratja a halál a magyar közélet kitűnősegeit. Minden hétre jut egy-egy, némelyikre kettő is.

A magyar közélet vezérei közé tartozott Teleszky István is, Nagyvárad városának két cycluson át országgyűlési képviselője, egy évtizeden keresztül igazságügyi államtitkár, kiváló jogtudós és nem éppen szerencsés kezű kodificator. Három év óta visszavonult az activ politikai élettől s dúsán jövedelmező ügyvédi irodájának élt és közgazdasági tevékenységet folytatott, mint a kisbirtokosok földhitelintézetének elnöke.

Tehetsége és szorgalma révén emelkedett fel egyszerű családból az igazságügyi államtitkárság magas méltóságára. És mikor azt az állást — ismételt felszólítás után — elfogadta, még ő hozott áldozatot, mert fel kellett hagynia ritka nagy jövedelmet hajtó ügyvédi praxisával. Egy esztendeig nem volt államtitkára az igazságügyminiszteriumnak, mert várni kellett Teleszky pereinek lebonyolítására. Ilyen befolyásra jutott a szatmári zsidó orvos fia.

Telivér liberális férfiú volt, kinek nagy része volt az egyházpolitikai konfliktusok kiéleltetésében.

Mikor az 1868. LIII. törvényzikk elkonfiskálta a szülőknek természetadta

jogát gyermekeik vallásos neveléséhez, jól tudta a magyar törvényhozás, hogy ezt a törvényt sokszor nem fogják megtartani s még sem hozott reá büntető sanctiót. Az ugynevezett elkeresztelésekért feljelentették a lelkészeket, de a kuria mindannyiszor felmentette őket, mert Csemegi kodexe az elkeresztelést kihágásnak minősítette ugyan, de büntetést nem szabott reá.

Teleszkynek jutott az a kétes dicsőség, hogy büntetőtörvénykönyvünknek erre a bölcs hiányára figyelmeztette a magyar törvényhozást.

A magyar liberalizmus éppen ez időben élte aranjúzei napjait. Kapva kapott a Teleszky által feltalált csemegén, az elkeresztelésekre — bár nem törvényes uton, hanem szomorú időkre emlékeztető patens által — büntetést szabott s hogy még nagyobb zaklatásnak tegye ki a papságot, nem a bíróságra bízta az ítélet meghozatalát, hanem az ezer hibában bővelkedő közigazgatásra.

Lett is foganatja. Megindult a hajsza a kath. papság ellen. Nem azért, mintha a protestánsok nem folytatták volna az elkeresztelést, — magában Budapesten néhány év alatt ezernél több eset lett hivatalosan kimutatva, — hanem mert a kath. klérus nem vállalkozott a denuncziálás szerepére.

Az egyházpolitika későbbi fejleményei eléggé ismeretesek és elég friss emléke-

zetben vannak. Teleszky halála alkalmából felújítottuk ez előzményeket, mert azok előidézésében neki jelentékeny része volt. A krónikásnak kötelessége feljegyezni a felemlítésre és megőrzésre méltó eseményeket. És ezek közé tartozik Teleszkynek említett szereplése is.

Elhiszszük s fel is teszszük róla, hogy a mit tett meggyőződésből tette s e szerint fogja őt megítélni az örök Biró; — de megérte ő is az egyházpolitika átkos következményeit, a hitetlenség, felekezetenküliség rohamos terjedését, melyek éppen annak a felekezetenek ártanak legtöbbet, a mely oly buzgó előharczosa volt e reformoknak:

Az elhunyt kiváló politikus életrajzi adatai a következők:

*Teleszky István* volt igazságügyminiszteri államtitkár, jogtudományi író és kodifikátor, szül. Szatmáron 1836 ápr. 4., hol atya gyakorló orvos volt. A jogi tanfolyamot a pesti egyetemen végezte, 1859. a jogdoktori szigorlatokat, 1860. a gyakorlati közjegyzői vizsgálatot, 1861. az ügyvédi vizsgálatot tette le s ez utóbbi év végén Nagyváradon telepedett le ügyvédi gyakorlatra. Biharvármegye tiszteletbeli alügyészévé neveztetvén ki s majd Bihar vármegye s Nagyvárad város törvényhatóságainak bizottmányi tagjává választatván, ott kezdte meg szerepét a közügyek terén. Csakhamar mind a két törvényhatóság tiszteletbeli főügyészévé, a megalakult nagyváradai ügyvédi egyesületnek pedig egyik szakosztályi elnökévé s az államvizsgálati bizottság tagjává lett. Kitűnő szónoki tehetsége mellett irodalmilag is kezdett működni, sokat s alaposan írt a szaklapokba s előkelő részt vett a jogászyűlések munkálataiban. 1873. adta ki Észrevételek dr. Hoffmann Pál Általános magánjogi törvénykönyv-

## A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

### Gabi bácsi ölelkezése.

Írta: Kincs István.

A sok mindenféle nyavalya közül, melyek az emberfiát a másvilágra terelik, még legtöbb virtusa vagyon a gutának: mindig a java legényeket válogatja, nyápicz emberre igazán csak elvéve ha követ vesztegeti.

Annál furcsább, hogy Szomorodni Gabi egyszer iszonyu lelkendezve rontott be hozzánk. A szusz majd mind ott rekedt a torkán s annak daczára mégis folyton azt hadarta, hogy hát így, meg úgy, a guta csaknem megütötte. Fél arasz hibázott belőle épen.

Nevetnünk kellett. De hogy is ne! Szomorodni Gabiba harapjon a guta? Csak nem boldult meg? Hiszen olyan sovány, hogy egy megtermett czinege se szerezne róla három vacsorára valót.

Pedig Gabi bácsi mégse hazudott. Közlebb járt hozzá a guta félarasznál is. No de hadd beszélje el a történeteket ő maga.

Ott kezdte, hogy először elkáromkodta magát.

— Az áldóját, gyerekek — kiáltott föl keserves hanghordozással — olyan sem esik meg mindennap mindenki fiával.

— Nos? — kérdeztük valamennyien hangos kíváncsisággal.

— No hát igenis, ha nem lehet a főszolgabíróval okosan beszélni, még dutyiba is kerülhetek.

— Azért mert a guta Gabi bácsit kerülgette?

— Már hogy azért.

Összenéztünk valamennyien. Be furesákat hord ma össze Szomorodni Gabi: csak nem libbant meg az elméjében? Néha-néha, magunk közt legyen mondva, föl is szokott önteni a garatra.

Kinos szünet állott be. Gabi bácsi törte meg végre.

— Ide hallgassatok hát, gyerekek — kezdte valami titokzatos hanghordozással — ismeritek a bogáthi bérlőt?

— Azt a németet?

— Igenis azt azzal a nagy poczakkal.

No persze, hogy ismertük. Somtag Henrik volt a neve. Husz esztendeje már, hogy bekeveredett hozzánk Németországból s a végén annyira megszerette ezt a földet, hogy már ki se kívánczolt többet a nagy német birodalomba.

Nem úgy a felesége. A boldogtalan nálunk semmihogyan se tudott megszokni. A nyelvünk olyan kevéssé ragadott rája, hogy még a csibével se tudott magyarul beszélni; türelme csak addig tartott, míg az ezresek jobban elszaporodtak férje bugyellárisában, akkor az-

után majdnem megfeszítette szegény Somtag Henriket, menjenek már egyszer innen. Ő nem állja ki tovább ebben a tatár országban.

Örökös veszekedés állott e miatt köztük. A németnek is vastag feje volt, egy könnyen nem engedett. Hanem lát az asszony csak asszony marad: folytonos pöröléssel az ördögöt is ki lehet vadítani a pokolból. Így történt aztán, hogy Somtag Henrik ur kesergő szívével bár, de rászánta magát a válásra.

Bucsuzni indult a szomszédokhoz. S minekutána Szomorodni Gabi az első szomszédá volt, annakokáért nála kezdte.

— Elképzeltetek, gyerekek, mennyit itunk — folytatta Gabi bácsi — minden bánatunkat borba temettük. Keserves délután volt az: nem szeretném megújrazeni. A keservesebbik része pedig csak most következett.

Gabi bácsi szünetet tartott s azután elszántan folytatta:

— Fenékgig üritettük a bucsupoharat s egymás karjaiba dőlünk. Ugy bucsuztunk, hogy csak a purgatóriumban látjuk majd egymást viszont. Most tudtuk csak mennyire szerettük, mennyire becsültük egymást: sirtunk mint a kis gyerekek.

Hanem hát száz szónak is egy a vége, az az ölelkezés se tarthatott örökké. Nekem fogytak el legelőbb a könnyeim s proponáltam Somtagnak, hogy izé, ha nem lehet egyszer

tervezetere czimü birálati munkáját (Nagyvárad). 1874-ben mint balközépi pártit Nagyvárad városa megválasztotta országgyűlési képviselővé s az igazságügyi miniszter a magánjogi törvénykönyv örökösödési részének elkészítésével bizta meg. 1876. jelent meg e fontos munkálkodása eredményeül Örökösödési jogunk törvényhozási szabályozásához czimü nagyobb szakműve, melyet a magyar tudományos akadémia is dicséretre méltatott. Az 1875 s 1878-iki képviselőválasztásoknál ugyancsak nagyváradai képviselő lett. Az 1878. évi nagyváradai képviselő választásnál nagy ellenzéke támadt s csak hajszálon függött, hogy el nem vesztette a nagyváradai kerületet. Egyesült ellenzéki, vagy jobban mondva habarék programmal lépett fel ellene Szilágyi Dezső. Ejjel 11 óráig tartott a szavazás, óriási küzdelemmel s ekkor az elnök: Ritók Zsigmond egyenlőnek jelentette ki a két pártra leadott szavazatokat s három hét múlva megtartották az új választást. Ekkor Teleszky 48 szavazattal győzött. 1887-ig az ugcsovármegyei nagyszőlősi kerületi képviselővé választván, tevékeny s előkelő szerepet vitt az igazságügyi bizottság tárgyalásaiban s több fontos törvényjavaslat előadója volt. Ezek során legfontosabb a magyar magánjogi törvénykönyv tervezete s ebben a tervezet 5 rész 1. és 2. czime, az öröklési jog általános szabályai és a törvényes örökösödés (69 §-ból álló), mely a jogtudományi Közönyben s ebből átveve külön lenyomatban 1881. jelent meg 71 oldalra terjedő tudományos indokolással. Most már lakását Budapestre tette át, keresett ügyvédi irodát nyitott s a jogászegyesület tárgyalásaiban folyvást egyik vezértag és az egyesület választmányi tagja volt. 1888. többszöri felhívás után elvállalta az igazságügyi miniszteriumban az államtitkári állást s az öröklési jogról szóló törvényjavaslatot, saját művét, már mint ilyen képviselte. Bizottsági tagja lett Budapest főváros törvényhatóságának is. Az 1897-iki legújabb országgyűlési képviselőválasztásoknál már nem akart fellépni; jelenleg a kisbirtokosok földhitelintézetének elnöke. Nagyváradon előkelő családokkal állott rokonságban.

Az utóbbi időben sokat betegeskedett s éppen e miatt nem vállalt 1897-től mandátumot, csupán a kisbirtokosok földhitelintézeténél tartotta meg elnöki állását.

Betegsége mindrosszabra fordult s orvosai tanácsára a koritnyiczai fürdőre ment. A fürdő gyógyhatása, a gondos ápolás azonban nem tudta helyreállítani a 63 éves ember egészségét s tegnap délelőtt meghalt.

Temetésére Nagyváradról is többen elutaznak s ravatalára az igazságügyminiszterium nevében koszorút helyeznek.

### Szell utazása.

Még itthon Tisza Istvánnak semmi egyéb nem fáj, csak az, hogy a Goldis püspök ebédjén nem tudott románul beszélni s legszebb mosolyával hódította Mangra Vazult, addig Szell ugyancsak köves uton jár.

Bécsbe kellett mennie. Baj van oda át ismét. A szomszéd a mi bőrünkre akar megbékelni. Nem hívták most a magyar kormányelnököt, maga sietett fel, kissé időtlen, de mégis drága gyermekének a kiegyezés és az által biztosított jogainak védelmére.

Félős, hogy a kacsaszegout nagy szenzáció fogja megzavarni.

### A Tribuna Tisza Istvánról.

A románok nem hajlandók elfogadni Tisza Istvánt új Messiásnak és azok a Sztreaszkák, melyek az aradi püspök asztalánál elhangzottak, nem találtak náluk visszhangra. Az egész román sajtó feltűnő hidegséggel referál az aradi banketről. Csak a »Tribuna« fű hozzá megjegyzéseket, de ebben aztán nincs köszönet.

»A román nemzetiségi kérdést tehát — írja a nevezett lap — elintézték az aradi püspök asztalánál pohár csengés mellett, az új aradi püspök felügyelete mellett egy nagyszerű ölelkezéssel. Azok ölelkezésével, kik egyensúlyokat a részegítő italtól elvesztették.«

A cikk végül az ölelkezést koremai jelenetnek tekinti, melyet legkevésbé sem tart alkalmasnak arra, hogy azzal az egész román-ság politikai magatartását irányítani lehessen.

Tisza István tehát a románoknak nem kell.

### Egy város szennyese.

Hogy miért ragaszkodott Szell Kálmán ahoz, hogy a miniszterelnöki súlyos tárcza mellett a nem kevésbé súlyos belügyminiszterit is vigye, azt a következmények mutatják. A magyar közigazgatás szennyését akarta kimosogatni s e nagy munkához egyedül magában érzett kiméletet nem ismerő erős akaratot.

Most éppen Makó városban van a sor. Most éppen . . . , mert azok a bűnök, melyekben Makó város közigazgatása leledzik, magyar szempontból vége nagyon közönségesek. Vagy

ki merné azt állítani, hogy az ország minden törvényhatóságában egy szikra rendtelenség sincs, hogy a pénztárak és gazdálkodási ágak mintaszerűen kezeltetnek, az ellenőrzés annyira tökéletes, hogy a várost megkárosító törekvéseknek ugyszólván semmi tere sem nyílik, hogy a számadások teljesen rendesek, hogy a szervezet és rendszer tökéletes — minden törvényhatóságban?

Szell Kálmán belügyminiszter Makó város ügyeinek megvizsgálására egy miniszteri tanácsost küldött le s ennek jelentése alapján szigorú rendelettel hívja fel a várost az állapotok megváltoztatására. Kemény szavak vannak e rendeletben s a felsorolt bűnöket felhozott példák támogatják.

E bűnök között különösen kettő emelkedik ki: *a rendszertelenség és az ellenőrzés hiánya.*

Ez az alapja minden más bajaak, mely a magyar közigazgatást megrontja és Magyarország városai között igen sok van, mely eme két hibában szenved.

Ha Szell Kálmán nemcsak a nagy gerendákat veszi észre, hanem a kisebb szálkákat is, akkor Makó után még hosszú sora lesz a törvényhatóságoknak.

## E. Kovács Gyula.

Behantoltan áll már a művész sirja, ki után annyi könyv omlott. Igazi, forró könyvek, a milyeneket ő facsart ki hallgatósága szemeiből; igazi fájdalom járta át az emberek szívét, a milyeneket az ő hősei nagy szenvedéseinek látása okozott. S a nagy művész társai, kik a színpadon hamis könyveket hullattak, mert úgy kívánja a — »szerep«, most igaz meghatottsággal állják körül a koporsót, melyben művészetük eszményképe nyugszik s az igazi könyvek lassan-lassan peregnek.

### A ravatalon.

Az elhunyt nagy színművésznek ravatalához a délelőtt folyamán folyton tolongott a közönség, hogy Isten hozzádot mondjon egykori kedveltjének.

másképp, akkor hát Isten neki fakeszt, vájunk el.

Hanem ő csak hallani sem akart a válsárról. Olyan szorosán fogta körül vasmarkaival a czingár természetet, hogy nyögtem bele mint Mátyás király nemesei a szőlőkapálásba. Ugy próbáltam megengesztelni:

— Legyen meg kedves barátom az Isten szent akaratja, Isten veled no.

Mintha semmit sem értett volna, garására kevés, de annyit se mozdult.

— Szerettelek — folytattam én — derék ember voltál mindig s látom, te is szenvedhettél.

Fiaszót sem ejtett. Csak tartott ölelő karjai között. Izzadni kezdtem.

— Kérlek eressz — rimázkodtam neki — izében eltűszszentem magamat.

Ez se használt. Nem eresztett.

— Ne bolondulj, ha mondom — türelmetlenkedtem én végtére.

Hanem hogy ez se fogott rajta, végtére egészen kizökkentem a barázdából. Szinte bosszusan mordultam el magamat:

— Hadd már egyszer, német — tovább nem mondtam, mert csunya vége lett volna.

Próbáltam szabadulni, de két karja mint valami vasgyűrű fonódott a nyakam köré. S a mellett úgy tetszett, mintha iszonyu súly nehe-

zednék vállaimra. Atlasznak képzeltem magamat, ki az egész világot tartja.

— Az Árgyirusát is! eressz már no! — kiáltottam el magamat dühösen — s tudja manó, hogy miként, iszonyu nagyot tüsszentem s azzal szinte önkénytelen rántottam ki fejemet Somtag ur szeretkező karjai közül.

Hanem a java csak most következett. A német egysülyt vesztvén, a földre bukott.

— No nézd a bibaszót! — korholtam én félig bosszusan, félig részvétellel s utána nyultam, hogy fölsegítem. Hanem alig fogtam meg kezét, hát elordított magamat de úgy, hogy a béreseim ki jobbról, ki balról fejszével, vasvillával jöttek segítségemre.

Szegény Somtagnak már egyik se kellett: agyon volt verve amugy is: a guta ott ütötte meg egy álló helyében . . . brr . . .

Gabi bácsinak megvaczogott a foga.

— Mikor ölelkeztek? — kérdezte közülünk valaki.

— Igenis, mikor ölelkeztünk, ott félaraszra tölem. S azután nevesetek, ha azt mondom, hogy a guta olyan közélről kerülgetett.

Nem neveltünk. Sajnáltuk azt a derék németet, kinek talán ugyis a szive szakadt meg, a miért második hazájától válnia kellett.

— De hát, gyerekek, az Istenért! — zavart meg minket Gabi bácsi — mi léssen már

most? A boldogtalan még mindig ott fekszik a házamban. En tulajdonképen azért jöttem, hogy tanácsot kérjek tőletek, mitevő legyek?

— Egyszerűen be kell jelenteni a dolgot a hatóságnál.

— No hát eredjetek és jelentsétek be. Hanem beszéljete a szolgabíróval meg az orvossal, azt megmondom. Ne bolonduljanak, hogy talán guta helyett mást konstatáljanak, mert akkor Isten ucsse én kerülök bele a csávába. Mert hát embert utóvégre agyon is lehetne szorítani.

Szegény Gabi bácsinak hová tévedt az esze! Ő és azt a Herkules németet agyon szorítani! No oda már czudar önértzet kell.

A hatóság is tisztában volt a dologgal mindjárt. Szomorodni Gabinak a haja szála sem görbült meg. Ott voltunk a német temetésén valamennyien s mikor a gyászszertartás végeztével mi ismerősök bucsúztunk egymástól Gabi bácsi huga ölelő karokkal sietett az öreg elé, hanem ez ijedten ugrott félre.

— Eredj, asszony — kiáltott föl borzongva — utóvégre még kiszoritanám a szusz belőled is. Ne kísérsd az Istent!

Reggel a színházi személyzet kereste fel elsőnek a ravatalt, a hol elhelyezték a társulat díszes koszoruját. Ezután az özvegyhez mentek, hol a társulat részvétét *Bölyny József* intendáns tolmácsolta.

A délelőtti folyamán még számos küldöttség kereste fel a ravatalt koszorúval, *Jókai Mór* nevében is hoztak koszorút. Kolozsvár város törvényhatóságának nevében *Nagy Mór* helyettes polgármester a Petőfi társaság nevében *Bartók Lajos*, a budapesti Nemzeti színház nevében *Náday Dezső*, *Ivánfy Jenő* a Népszínház nevében *Géczy István*, a Vigszínház nevében *Megyeri Dezső* és *Földessy és Várady*, a nagyvárad Szigligeti társaság nevében *Radó Ignác*, a M. A. V. üzletvezetősége nevében *Pollák Mór*, a kolozsvári márczius 15-iki bizottság nevében *Deák Albert*, az országos színészegyesület nevében *Mészáros Kálmán* tettek koszorút a ravatalra.

A gyászoló családhoz egyre érkeznek az ország minden részéből a condoleáló sürgönyök.

A koszorúk halmaza borítja a ravatalt s ékíti a színház egész udvarát, a többek közt a következők:

»... És elmentél Petőfihöz» — *Megyeri Dezső*.

E Kovács Gyulának — *Tóth József és neje*.

A nagy tragikusnak — a győri színház tagjai.

Az én imádott uramnak, a viszontlátásig — *Rózsa*.

Felejthetetlen derék jó atyánknak — *Ilna és Etelka*.

Isten veled. — *Dr. Esterházy Sándor*.

Kétszer is nyit az akácfa virága,

Hervadjon el sírodon is egy ága.

*Szunyogh Péter, Rádl Ödön, Márkus László, Balázsházi Iván*.

E. Kovács Gyulának — *Jókai Mór*.

Legmélyebb részvétük kifejezéséül — *Bölyny József és neje*.

E. Kovács Gyulának — *Prielle Cornélia*.

A kitünő művésznek pártolója — *Br. Bánffy Dánielné*.

E. Kovács Gyulának régi pályatársa — *Ajtai-Szabó Pepi*.

E. Kovács Gyulának — *Follinus Aurél*.

E. Kovács Gyulának, a feledhetlen pályatársnak — A kolozsvári Nemzeti Színház tagjai.

E. Kovács Gyulának — A kolozsvári Nemzeti Színház választmányá.

E. Kovács Gyulának, drága rendezőnknek — A Nemzeti Színház műszaki személyzetének tagjai.

E. Kovács Gyulának — *Szvacsin Géza és neje*.

Kedves Gyula bácsinak, szeretettel — *Egressy Gábor* unokája: *Gabriella*.

E. Kovács Gyulának — A kolozsvári hírlapírók »Itthon«-köre.

»A kitünő művésznek.« *Báró Bánffy Dánielné*. (Sárga és kék szalag.)

E. Kovács Gyulának, — Kolozsvár szabad királyi város közönsége.

E. Kovács Gyulának. A Budapesti Nemzeti színház igazgatósága.

Fővárosi Dalos színház E. Kovács Gyulának.

Szeretett bátyjoknak, *Kálmán és Gyula*.

A debreczeni Csokonai Kör.

Erdélyi irodalmi társaság. E. Kovács Gyulának, szeretet tagjának.

A budapesti nemzeti színház személyzete.

E. Kovács Gyulának. »Ott essem el én a harc mezején.«

Egykori népszínművész társának, E. Kovács Gyulának — *Ajtai K. Szabó Pepi*.

### Temetés.

Mig az országban a színművészet gyászolt, addig Kolozsvárt a város apraja-nagyja gyászolt és temet.

Nagy impozáns néptömeg kísérte el az elhunyt mestert utolsó útján rekkenő hőségben

éppen mint a segesvári Petőfi ünnepélyen, mely az agg mester halálát okozta.

A temetési szertartás d. u. 3 órakor vette kezdetét.

Temetése poétikus volt, mint élete, mely folyton ábrándoknak, eszményeknek élt és saját közönsége kísérte ki utolsó útján, az a közönség, mely őt mindig nagynak, hatalmasnak látta s szinte meg is várta tőle, hogy nem fog úgy meghalni mint más közönséges halandó. Ez a vágya beteljesült s szemében az agg mester még halálában is nagy volt.

A temetési szertartás a színház udvarban felállított ravatalnál vette kezdetét.

A koporsót a gyászoló család, a szintársulat tagjai *Bölyny József* intendánssal és nejevel, Kolozsvár város törvényhatóságának képviselőjében megjelent tanács, az irodalmi társaságok és színházak képviselői, az egyetemi tanári kar vették körül. Nagy néptömeg az udvaron s betölti a színház előtti utca-teret is úgy, hogy a rend fentartására kordont kellett vonni.

Egyszerre felhangzik a színházi személyzet ajkairól *Bognár*-nak *Vörösmarthy* halálára írt gyászda, mely egy szemet sem hagyva szárazon zokogásban vész el.

Most *Szász Gerő* esperes mondja el barátja bucsuztatóját. Utalt arra a korra, melyben E. Kovács született és növekedett, a magyar szabadságharcra, mely maradandó nyomokat hagyott a gyermek ifju kedélyében, gondolkodásmódjában. E korban szívta magába a törhetetlen ragaszkodást a nemzeti irányhoz, melyet művészetében ápolt. Ezen anyagiságot nem tűrő korban szívta magába az ideálokhoz való ragaszkodást. A nemzeti irányzat és az idealismus bajnoka vész el benne.

Mély hatást keltett az elhunyt kartársának és 38 éves barátjának *Szentgyörgyi István* beszéde. Pályatársa elvesztésének jelentőségéről beszélt könnyezve. — Kidőlt a mi oszlopunk — kezdte, majd így végezte:

— Isten veled Bánkom, bucsuzik a te hű Tiborcod!

*Ivánfy Jenő* a Nemzeti színház nevében bucsuztatja el. A drámai színművészet s a kolozsvári szintársulat egyik legerősebb oszlopa tört ki benne, mondja beszédében. Legyen az utolsó szó — ugymond — mely az örökkévalóságban utánnad hangzik a jövő szent ígérete. Te nem haltál meg. Lángoló honszereteted a magyar színpad örök hagyománya lesz. Ezután a kolozsvári dalárda gyászdalokat énekel A koszorú erdőt felrakják a 2. koszorú kocsira s a holttestet a kolozsvári szintársulat tagjai *Vágó Béla*, *Török Károly*, *Bihari Ákos*, *Bónis Lajos*, *Szerdahelyi Ferencz* és *Mányai Zsigmond* veszik föl s helyezik a halottas kocsira.

Erre megindult az impozáns menet. Elöl a 2. koszorú, azután a 6. ló által vont gyász-kocsi, a gyászoló család, a szintársulat fekete csoportja, a különféle küldöttségek, hosszú kocsisor s két oldalt a tengernyi résztvevő közönség.

A merre az impozáns gyászmenet elvonult, az utcai gázlámpák fekete fátyollal bevonva égtek. Valamennyi felekezet harangjai zúgtak.

A mint a temető kapujához ér a menet, a közönség egyszerre megrezzen és hangosan zckogni kezd. Kolozsvár valamennyi cigánybandája huzta gyönyörűen:

Kétszer is nyit az akácfa virága . . .

A sírnál irtóztató tolongás támadt, de baj nem történt. Itt *Bartók Lajos* beszélt a Petőfi társaság nevében. Gyönyörű poétikus sorokban részletezi az elhunyt halálát.

*Follinus Aurél* igazgató hatásos beszédben bucsuztatja el a szintársulattól. Mikor eltávozott az elhunyt, megkérdezte, hogy mikor jöjjön vissza. Először történt ez az eset, hogy nem jött vissza. Az Ember tragédiájában kellett volna játszania, melyet oly sokszor láttunk tőle s megláttuk e helyett a saját tragédiáját.

*Márki Sándor* dr. egyetemi tanár az Erdélyi irodalmi társaság nevében szentel pár szót a halott emlékének.

A közönség a kolozsvári dalárda gyász-dalaival bucsuzik drága halottjától.

Még a tavasszal — ugymond — itt dörögött szózata a Petőfi ünnepen. »Ott essem el én a harc mezején!« és már az őszre a költő ihletett jóslata beteljesedett rajta, el esett a harc mezején, a magyar művész csatáját diadallal vívta meg. Petőfi lantjára bukott, az Apotheosis, a mit a hallhatatlan költője felett hangoztatott, az övé is lett.

Hattyudalával a félisten bajtársává jegyezte el magát örök időkre. Nagy szívéből mondott a mit mondott, nem a színész beszélt és Petőfi meghallgatta őt, kezét nyujta és felemelte magához. Méltónak találtatott, ahol a titán e le-tiport szabadsáért viaskodott, e ő egy félszázad múltán égő áldozatot mutatott be emlékének.

Mindig a művészet szentélyében élt és ott is halt meg, azt védve, mint egykor az igaz Isten főpapja. Harci viharban villámcsapás sújtotta le Petőfit, az ünnep derült égből egy fényes napsugár hamvasztotta el Kovács Gyulát.

Egy napsugár . . . Igen, de ez a sugár saját szívéből fakadott, az égből rabolt prometheuszi szikra volt az: az eszményiség, a magyar művészet, honszeretet, olthatatlan lelkesedés: ez ölte meg, oly fényben, derűben, miként élete folyt; hő drámai szerepét remekül oldva meg, a tragédia magasztos nimbuszával halt meg.

Tapsok riadala közt végezte, zászlók borultak rá, a világ legszebb színpadán, összeomlása az idealismus, győzelme Isten uja: az intett s magához szólította őtet egy fényes hirnöke által.

Most halsz meg fiam, mert most halálot megteheti egész pályád dicsőségét. Dicsstelen élet után nem nyerhetni ily dicső halált, halálot most jutalom lesz egész életed szenvedéseért. A nagyok szíve gyermetes és gyöngéd, bizó és önfeláldozó, csupa érzés kuforrása szétáradó lángból állanak, mint a napok: ha kihültek, megszűntek lenni.

De ő végső pillanatig izzón hevülve gyújtott tavaszt és nyarat teremtve s úgy enyészett el fényt pazarolva. Nem mint egy szűkeblű fősvénynek kiürült hideg és sötét erszénye volt az ő szíve. Kik e hazában idegenül néztek a magyarra, mutassatok ti fel hasonló alakokat, ha életre számítottok és számítani akartok a nemzetek családjában. De mig ily koporsókra hullat újra meg újra könnyet, mig történelme ily herosokat emelhet egyszerű sirjaikba, addig azt hiszitek, ily nemzetet el lehet temetni?

A magyar költészet, művészet, hősiesség mondköre ismét új névvel gazdagodott. Az ő neve új legenda, fél század múltán tovább fűződve Petőfi koszoruját nem lehet elszakítani az övétől. Hamva itt pihen városában, hol élt; szelleme ott jár Segesvár mezején, hol el-esett.

Bajtárs! Bajtársaid a magyar írók, a magyar művészek és közönséged, az egész ország eljöttünk most ide hozzád és eljárunk majd oda hozzád! Dicsőítünk, követünk, irigyelhetünk, de nem siratunk. Isten veled!

## A czár lemond.

Olvasóink rá a tanu, hogy még egyetlen fiu-  
mei czápát sem vonultattunk fel idáig, sőt meg-  
fagyott turistákkal sem izgattuk idegeiket, pedig mint  
előre látó ujságíró itt szorongatok a fiókomban  
egy párt.

Hogy most a czár lemondásáról írok, ezt nem  
a nyári szezon okozza, hanem saját különünk  
sürgönye, ki szerint

„czar hírtik, lemond oecse javara.“

Ne mondják kérem, hogy ez a hír egy fabat-  
kát sem ér, mert behajtotta érte a posta kinstár  
a díjat.

Ki kell tehát aknáznom.

Miért mond le?

Behívtam tanács adónak az öreg riportert.

— Öreg ur! miért mond le a czár?

Az öreg ur meg vakarta a fejét és nagy meg-  
győződéssel adta le a szót.

— Kérem Kóby ur, tetszett olvasni, hogy  
mostanában ismét leánya született a czárnak. Tetszik  
tudni, annyi leány egy családban — — —

— Elég. Ez nem ok. Elvégre olyan jó csa-  
ládban egy-két leányt még ki lehet stafirozni.

— Sárosi tudósító Ur! Mi a véleménye, miért  
mondott le a czár?

— Ah! valószínűleg a sár és kavics Panama.  
Tetszik tudni ennek a számai . . . . .

— Elég. A sár és kavicsot régen előntötte  
már a telegdi gyár béke olaja, ez már senkit  
sem mondat le.

A legifjabb kacsát, illetve riportert hívtam be.

— Ifju! miért mond le a czár, mit gondol?

— Tetszik tudni, bizonyosan Zsögöd Benő  
vizsgáztatta volna, ez a tanár ur pedig . . .

Szerencsétlen ifju. Ez még mindig az alap-  
vizsgáját siratja.

A fejünkhöz fordultam tehát.

— Szerkesztő ur! Miért mond le a czár?

— Mond a csudát. De mióta a mi színházunk  
épül, semmi sem lehetetlen. A kombinációt hagyja  
ki, a hírt tartsa függőben.

Ime függőben adom tehát önök elé.

— Elég hihető forrás szerint a czár tekintettel  
arra, hogy a hágai konferencia sem fogadta el  
törvényjavaslatait — lemond. Lemondását még  
nem fogadták el, de utódját keresik.\*

Ez a kacsapescenye ugorkával elég élvezhető.

## UJDONSAGOK.

### TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park)  
nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél-  
6-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön  
d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Augusztus 15. Mulatság Nagyszalontán a gymnasium  
javára.

Augusztus 23. és 24. Kereskedelmi kamarák kongressz-  
szusa.

Augusztus 27. Csonkatorony felavatása Nagyszalontán  
Augusztus 29, 30, 31. Vendéglősök kongresszusa.

\* Személyi hír. Lovello Károly altábor-  
nagy Debreczenbe utazott.

\* A kath. legény-egylet kegyelet ünnepe.  
Ma d. u. fél 5 órakor tartja a kath. legény-  
egylet kegyeletes megemlékezését b. e. *Nogáll*  
püspökről, az egylet nagy jótévőjéről. Az ünne-  
pély után a megboldogultnak arcképe lesz le-  
leplezve, melyet örök emlékezet okáért szerzett  
meg az egylet. A gyászünnepély után minden  
tag és a megjelent vendégek emléklapot kap-  
nak, mely az összes beszédeket és köitéményeket  
tartalmazza. Ez emléklap által is hozzá akar  
járulni az egylet *Nogáll* püspök emlékének  
minél maradandóbbá tételéhez. Meghívók csa-  
kis a tagokhoz küldettek, de vendégeket is,  
amennyire a hely engedi, szívesen fogad a  
rendezés.

\* Elmaradt szakülés. Rekkenő a forróság,  
az aszfalt olvad a nap hevétől, a hivatalokban  
itt-ott lehet tisztviselőket látni. Aki csak te-  
heti, menekül a hűsre, élvezi a szabadságot.

Csak a városi közigazgatásnál nem szünetelnek  
a bizottsági ülések. Alig van nap, a melyikre  
legalább egy ilyen szakülés ne jutna. Természe-  
tesen a bizottságok tagjai csak nagyon kevés  
számmal jelennek meg az üléseken. A jogügyi  
szakbizottságnak ki van adva egy pár ügy  
véleményezés végett, a melyekre 15 nap alatt  
meg kell adni a választ. *Dús* László v. főügyész,  
mint a jogügyi szakbizottság elnöke tegnap dél-  
utánra hívta össze a szakbizottságot. Az már  
bizonyos, hogy éppen ennek a szakbizottságnak  
az ülései mindig a legnéptelenebbek s így  
nem csuda, ha tegnap, 30 fok melegben *Dús*  
László elnök, *Tóth* Márton előadó és dr. *Son-*  
*nenfeld* Zsigmond jelentek meg. Természetesen  
a szakülést nem tarthatták meg.

\* A vendéglősök kongresszusa és a  
város. A magyarországi szállodások, vendég-  
lősök, kávések e hó végén Nagyváradon tart-  
ják országos kongresszusokat s ezzel kapcsola-  
tosan a nagyvárad-i pinczér-egylet zászlóavatási  
ünnepélyét. A nagy ünnepélyre már erősen ké-  
szül a rendező-bizottság, a mely tegnap hívta  
meg a városi tanácsot az ünnepélyre. Egyben  
kérelmet intézett a tanácshoz, a melyben fej-  
tegeti, hogy mily mozgalmas lesz az ünnepély,  
s a nagy forgalom folytán a városnak is  
mennyi közvetett haszna lesz. Ezután a követ-  
kező kérelmet terjeszti elő: a tanács vegyen  
részét a kongresszusra érkező vendégek fogadá-  
sában; — nélkülözhető városi fogatokat ren-  
delje ki; — valamelyik községi iskolaépületben  
engedje meg a vendégek csoportos elszálláso-  
lását; — tegyen előterjesztést a törvényható-  
sághoz, hogy az ünnepély költségeire bizonyos  
összeget szavazzon meg.

\* A színház építése. A színház épületének  
szellőztető és fűtő berendezésére kiírt pályázati  
határidőt a városi tanács meghosszabbította.  
Az újabb határidő folytán szaporodnak a pá-  
lyázók. Ujabbban *Brindl* János vállalkozó és  
*Keller* József vállalkozó, mindkettő budapesti  
cég, adta be ajánlatát.

\* Eljegyzés. Özvegy dr. *Mayer* Ágostonné  
szül. *fülel Kováts* Mária bájos, művelt leányát,  
Mariskát eljegyezte dr. *Wolff* Nándor minisz-  
teri segéd fogalmazó és az országos kongrua-  
bizottság jegyzője.

\* Mentő-egyesületek a vidéken. A mentő  
intézmény nagy fontosságát, jótékony hatását  
az egész művelt világ elismeri s igyekszik igénybe  
venni. A magyar belügyminiszternagy arányok-  
ban, az egész ország nagyobb központjára ki-  
hatólag akarja szervezni a mentő-egyesületeket  
s e célból közelebb szaktanácskozás lesz a  
miniszteriumban, amelyre Nagyvárad város is  
meg van hívva. Dr. *Bulyovszky* József polgár-  
mester a tanácskozásra Nagyvárad város kép-  
viselőjében *Mezey* Mihály tüzoltó főparancsnokot,  
dr. *Baróthy* Ákos v. főorvost és ifj. *Rimler*  
Károly főkapitányt küldte ki, mint akik leghi-  
vatottabbak a mentő intézmény szervezésére.

\* Szabad a vadászat. El lehet mondani,  
hogy megvirradt a dicsőség hajnala. A vadász-  
dicsőség aratására megvirradt a hajnal, már szabad  
a vadászat fürjre, fogolyra s fáczánra s e hó közep-  
én már a nyulazás is megkezdődik. Aki tudja,  
hogy micsoda hatalmas erő a szenvedély, az még  
mindig képtelen megérteni a vadász-szenvedélyt.  
*Nimród* fia nyughatatlansággal várják a napot, a  
melyen fölszabadul a vadászati tilalom alól a határ  
s szabadon lehet a repülő és futóvadat zsákmányul  
ejteni. A pihenés, a vadász élvezetekben való  
hosszu koplalás után szólhat megint a puska; ke-  
resheti a foglyot a gazosokban a jó angol vizsla.  
Mindem vadász tudja, hogy augusztus elsején csak  
olyan évben anyányi a fiatal fogoly, amikor a  
tavasz korán kezdődött s aztán nem voltak kései  
zord napok, nem tette tönkre az első fészkelést  
hideg esőzés, nagy zápor, fagyos szél, didergő éj.

A fogoly ugyan elég korán fészkel, ha jó az idő,  
de kevés kell ahhoz, hogy fészke tönkre menjen;  
ha megázik meleg tojása; vagy aláfut az esővíz;  
vége a szaporodásnak. A második fészkelésből  
származó csapat még szeptember elején is gyenge.  
Az idej esztendő éppenséggel nem volt kedvező.  
Ez azonban nem hátráltatja a vadász szenvedélyt.  
Itt az ideje — vadászni kell. Ha nincs sok vad,  
keveset lőnek; de lőnek.

\* A városi árvaház ügye. Nagyvárad vá-  
ros árvaházának intéző választmánya ma, va-  
sárnap délelőtt 10 órakor a városháza nagy  
termében ülést tart, a melyen az árvaház fel-  
használatlan helyiségeinek s ezzel kapcsolatban  
a lelelez-ház létesítésének kérdése is tárgyal-  
tatni fog.

\* Bimbóhullás. *Farkas* József v. velen-  
cei műkertészt súlyos csapás érte, 5 éves  
*Mariska* leánya tegnap éjjel 3 havi súlyos  
betegség után elhunyt, temetése f. hó 6-án d.  
u. 4 órakor lesz várad-velencei 194. sz. háztól.

\* Pótsorozás. Az idej fősorozástól elma-  
radt hadköteles ifjak egész csapata állott teg-  
nap délelőtt pótsorozáson a sorozó-bizottság  
előtt. A főispán akadályoztatása folytán *Hra-*  
*nyiczky* Károly m. árvaszéki elnök, katonai  
részről *Latscher* Viktor vezérőrnagy elnökölt.  
Besoroztak kilencz ifjut, akik ez évi október  
elsején vonulnak be.

\* A paucolt borok ellen. A falusi szőlős-  
gazdák még a jó bortermő világban is meg-  
tették, hogy egy kis forrás vízzel megszaporí-  
tották a hegy levét. A borhamisításról szóló  
törvény tiltja a bornak vízze. keverését. A  
földművelésügyi miniszter felhívta a hatóságokat  
s így Nagyvárad városát is, hogy figyelemmel  
kísérje a szőlősgazdákat s ha nyomára jön a  
vízzel való hamisításnak, a legszigorubban al-  
kalmazza a törvény szigorát, ez pedig 300 frt  
büntetést ír elő.

\* A hű szolgák kitüntetése. Azon gazda-  
sági cselédek, akik negyven évig megszákítás  
nélkül kifogástalanul egy birtokon szolgáltak,  
megkapják azt a díszérmet, melyet a király a  
hű szolgálatok kitüntetésére ötven évi uralko-  
dási jubileuma alkalmával alapított. Darányi  
Iguác földművelésügyi miniszter, miután eddig  
a hatóságok és birtokosok különféle módon jár-  
tak el, — most értesítette a törvényhatóságok-  
kat és a gazdasági egyesületeket arról, hogy  
az igény megállapításának mi az utja-módja. A  
miniszter kívánsága szeriut: a birtokosoknak  
két tanu előtt aláírt bizonyítványt kell adni  
arról, hogy a kitüntetésre ajánlott egyén tény-  
leg negyven évig megszákítás nélkül, kifogás-  
talanul szolgált birtokán, — a járási főszolga-  
bíróknak pedig a bizonyítványt hitelesíteni kell  
azzal, hogy az ajánlott egyén magyar állam-  
polgár. Ezt az okmányt aztán vagy az alispán  
vagy a gazdasági egylet utján föl kell terjesz-  
teni a miniszterhez.

\* Egy »halott« távirata. Egyes lapok té-  
vedésből *Vécsey* József bárót parentálták el  
*Vécsey Sándor* báró helyett. *Vécsey* József  
báró most a következő humoros táviratot in-  
tézte egyik laptársunkhoz, Sárköz-Ujlakról, mely  
tudvalevőleg nincs a másvilágon:

Mélyen elsomorodott szívvel olvastam  
t. lapjokban halálom hírt. Amikor igaz kö-  
szönetet mondok önöknek s társaiknak is,  
egyben tiltakozom a temetés ellen és kije-  
lentem, hogy semmiféle koszort se fogadok  
el! Engedjék remélnem, hogy örökösöm  
megnyugtató végett föltámasztanak majd  
holnap.

*Vécsey József*, báró.

x Dr. *Robitzek* Ferenc nagymarosi ple-  
bános harmadik zarandoklata *Lourdes*-be. E  
hires kegyhelyre az idén egy nagyobb számú  
résztvevőből álló zarandokla indul dr. *R* bitsek  
Ferenc esperes plebános lelki vezérlete alatt.  
A hálókocsival ellátott különvonat augusztus hó  
21-én indul Budapestről, Kanizsa—Pragerhofn—  
Marburg—Franzensfeste—Alán át Milánóig, ahol  
a társaság megpihen. Innen Génuan és a Ri-  
visera mentén Marseille-ig folytatja útját, mely

második pihenő állomásnak van kiszemelve. Egy napi pihenés után egész Lourdesig utazik a társaság, hová augusztus 26-án reggel érkezik meg. Négy napi időzés után történik a visszautazás szintén külön vonattal Nizzaig s innét 1 napi tartózkodás után Génuaig, honnan ismét 1 napi tartózkodás után Milanó—Verona—Franzensfesten át a társaság szeptember 5-én hazaérkezik. Különös kedvezménykép a visszautazáskor a francia határtól kezdve az együtt utazás kötelezettsége megszűnik s mindenkinek jogában áll a ársaságtól elválva, függetlenül tenni meg hazatérő útját. Az egész utazás kizárólag vasutántörtnék. Részvételi árak: I. oszt. 220 frt. II. oszt. 170 frt, III. oszt. 100 frt 8 napi teljes szálloda ellátással. Részletes programok kaphatók Msgr dr. Robitsek Ferencz esp. plébánosnál: Nagymaroson (Hont-megye), ki a jelentkezéseket már most elfogadja.

**\* 1500 dollár egy gyilkos fejére.** Az Amerikai Egyesült-Államok kormánya egy gyilkost köröztet, a ki egy embert meggyilkolt s 1500 dollár szép összeget tűzött ki a fejére. Ugy látszik a gyilkos átvitorlázott Amerikából az Ó-világba, legalább erre enged következtetni az a körülmény, hogy egész Európában körözik. A budapesti Rendőri Közlöny legutóbbi számában jelent meg a következő körözés:

Georgia állam Thomas megyéjében Dr. Hopkins G. Jakab nevű orvos meggyilkolta Evans R. R. nevű egyént és ismeretlen helyre megszökött. Kézrekerítésére 1500 dollár jutalomdíj van kitűzve. Elfogatás esetén az Egyesült-Államok budapesti konzulához kísérendő. Foglalkozása orvos, 49 éves, de fiatalabbnak látszik, az arcvonása komoly, (elmés), tartása egyenes, válla némileg félszeges (lejtős), arczsine sáppadt, jelleme szilárd elhatározású, szeme szürkés kék, négy vagy több műfoga van, szabadvőmives, haja sötét, homok vagy fővény-szinű, oldalt elválasztva, orra nagy és hegyes; ismertető jelei: torkán egy szemölcs van, testtagjai inkább hosszúak és hajlékonyak, a jobb kéz mutató ujjá hiányzik, kézírása inkább karczó-láshoz, mint íráshoz hasonló.

## Fürdői levél.

Vasfürdő, augusztus 5.

Megérkeztünk Nagyváradra.

Innen már gyalog is kényelmesen elszálhat az ember, mert a Vasfürdő legfeljebb egy félóra járásnyira van (ha Csillagvárosról indul el az ember.)

A fürdőhöz az út egy regényes csobogású patakon visz keresztül, melyet a nép fantáziája, miután a dugaszdag és szinponpázó patak meder az ő buja bájaival egész lebilincselve tartja a szemlélt, Páris-pataknak nevezett el. Par jain a százados fűzfák közt, az eloticus, öles nagyságú bürök, a tókalaphoz hasonló szélességű laboda-levelek, és egy speciális növényfaj, melyet a nép cigánybolhának hív.

Ez a vonzó kis növény apró tövises gumócskáival szerényen hajlik ki a partra és barátságosan simul a véletlenül hozzája surlódó sétálóra, beborítja annak ruháit gumócskáival, úgy hogy órák hosszáig tisztíthatja.

A patakon egy hid vezet keresztül, kicsinyke köhid, de maga a megtestesült középkor. Lábánál gyümölcsös nő kínálhatja portékáját és limonádéját a tikkadt toroknak.

A búbajos varázs azonban este borul a Vasfürdőre. Megszólal a fürdői zenekar, édes ábrándra ringatva az üdülőt. Ez a zenekar is a természet adománya. Az öreg Varangy primás vezetése alatt zokogják el altató danáikat, melyekben harmónikusán olvad a fiatal Tücsök saját csirpelése.

A multkor épp elmerengtem az esteli hangversenyen, mikor tüzjelhez hasonló trombitaszó riaszt fel merengésemből.

Rohanok a fürdőtulajdonoshoz.

— Tűz van! tűz van!

— Dehogy kérem. A váradai tüzoltó zenekar játszik és annak akkordjait hozza ide a pajzán szellő.

Különb a fürdőt nemsokára gyökeresen átalakítják. Természet adta inhallatoriumát, mely a patak vizéből felszáló párákban nyilvánul, modern gyógyteremmé varázsolják és akkor a városi poros

levegőtől elfulladt szenvedő a Vasfürdő árnyas berkeiben lehelheti magába a Páris-patak kربول, jodaform és pocsolya illat vegyületekből álló ózondus párját.

Boldog Várad! A természet kegyeltje! Csak lakosaidat irigylem, kik ily olesón és kényelmesen juthatnak az élet hosszabbításához oly okvetlen szükséges belehelendő levegőhöz.

En hál' Istennek majd minden nap lehelhetem. Melyhez hasonló jókat kíván Szaniszló- és Korona-utca lakóinak

Fuby.

## Eltolták a Dreher-palota — kupoláját.

A ki ma megfordult a Kossuth Lajos-utca elején, bizonyosan megállt egy percze, hogy föltekintsen a Dreher-palota kupolájára, amelyen tegnap délután óta kis nemzeti színű lobozó leng. Nem mindjárt tudták, de lassacskán mégis hire futott, hogy tolják a Dreher-palota kupoláját. Nem ugyan az egész épületet, amelynek a szabályozás utvonalaiba eső részét hosszas tanakodás után, végre mégis csak lebontják, csupán a tetőzetten levő hatalmas kupolát tolatta el Francsek Imre, a közmunkatanács egyik főmérnöke, aki tanulmányozta az amerikai házeltolásokot, tudvelevőleg már egy esztendővel ezelőtt felvette azt a tervet, hogy a palotát ne bontsák le, hanem egyszerűen tolják hátrább. Tervét azonban financiai okok miatt nem valósíthatta meg; annak az amerikai vállalkozónak pedig, aki utána elakarta tolni az épületet, a közmunkatanács, mint az épület tulajdonosa, nem adta meg erre az engedélyt s az épület lebontását vállalatba adta. Weisz Rezső műépítő, a bontás vállalkozója, már hozzá is fogott a palota bontásához, amikor Francsek Imre főmérnök előterjesztést tett a közmunkatanácsnak, hogy legalább a diszes kupola eltolását engedje meg. Ebbe a közmunkatanács is, Weisz vállalkozó is beleegyezett, s így történt, hogy a kupola tegnap este óta, amikor két méterrel tolták hátra, több mint husz méternyi utat tett meg a magasban. Az érdekes művelethez (amely különben korántsem első ilyenmü eltolás minálunk, mert a mai nyugoti pályaudvar tetőzetét is úgy tolták rá az épületre) Francsek nyolcz amerikai csavart állíttatott föl a palota negyedik emeletének padozatán, közvetlenül a kupola alatt.

A kupola fakonstrukcióját megsabadították a földszékből s hozzáfogtak a kupola eltolásához. A csavarokat fenyőduczokkal meghosszabbították, amíg elérte a kupola alsó gerendáját. A főmérnök vezényszavára egyszerre hajtották meg a csavarokat. A több mint háromszáz méterméza súlyu kupola megingott s lassu tempóban emelkedett, egészen, míg negyven centiméter magasságba nem ért. Ekkor abbanhagyták az emelést, hogy megcsinálják a kupola alatt a pályát. A nyolcz csavar, amelyet két-két munkás hajtott, egyensúlyban tartotta a nagy vastömböt. A bátrabb munkások négy pár mennyezettartó vassint erősítettek a torony padozatához, másik négy párt pedig a kupola alsó gerendájához. Azután lassan visszakeresztették a kupolát. Tíz percz mulva a kupolára erősített sinpár elérte az alsó sinpárt. A két sinpár közé rövid vasrudakat tettek. Most már a munkások is biztonságban voltak. Megkötözték a kupola gerendáit a karvastagságú kötéllel, amelynek segítségével huzták el a helyéről a kupolát.

A darunál pedig négy munkás állt s lassan csavarta föl a kötelet. Francsek Imre főmérnök és Weisz Rezső műépítő kezdettől fogva maguk ellenőrizték a munkát.

Készen lévén a kupola eltolásával, most már a palota Kossuth Lajos utcai homlokzatának lebontásához fognak hozzá s a palota sarkát a szabályozás vonalában újra fölépitik. Ha a palota sarkát megépitették, a kupolát újra visszatolják a helyére. Az egész eltolás háromszáz forintba kerül s négy nap alatt megcsinálják. A kupola lebontása, a tervek szerint, harmadfélezer forintba került volna s éjraépítése legalább egy hónapig tartott volna.

## Igazságszolgáltatás.

**A számtanácsos büne.** Gubics György nyugalmazott pénzügyminiszteri számtanácsos bűnyügyében a törvényszék ma Puskarin vizsgáló bírót bizta meg a vizsgálat vezetésével. Ugyancsak a mai napon foganatosította dr. Marinovich Imre kir. kincstári ügyész a m. kir. kincstár képviselőjében ennek javára a VIII—X. ker. járásbiróság által elrendelt biztosítási végrehajtást Gubics lakásán Kinizsi-utca 29. sz. a.

A végrehajtás alkalmával ezüstneműeket, butorokat és egyéb ingóságokat foglaltak le, a melyek összesen 2000 forint becsértéket képviselnek. Ennyi az összes fedezet eddig a Gubics által okozott körülbelül 140,000 forintnyi hiányra.

Marinovich kir. kincstári ügyész a végrehajtás ezen eredményéről még a délelőtt folyamán személyesen tett jelentést a budapesti kir. ügyészség vezetőjének, Halas dr. királyi ügyésznek.

Gubics leánya is megjelent ma a törvényszéknél s engedélyt kért arra, hogy atyjával néhány szót válthasson. A kir. ügyész a vizsgálóbíróhoz utasította, a ki azonban ekkor még nem kapta kézhez az ügyre vonatkozó iratokat s nem teljesíthette a kérést.

**Pörös athléták.** Tavaly óta, a mikor az Athletikai klubban ellentétek merültek fel az alelnök, dr. Gerenday György mint osztálytanácsos és a klub egy fiatal tagja, Áldássy Imre joghallgató között, mindig szó kerül erről az ügyről. Áldássyt tudvalevőleg kigolyózták s aztán az elnök feljelentette a bíróságnál is, azt a vádat emelte ellene, hogy őt lelövélssel fenyegette. Egy másik panaszban meg Áldássy jelentette fel rágalmazás címén dr. Porteleky László min. fogalmazót, a ki az ő állítólagos nyilatkozatát Gerendayval s másokkal közölte. A büntető járásbiróság néhány hét előtt ezt az ügyet tárgyalván, Portelekyt el is ítélte harmincz forint pénzbüntetésre, esetleg három napi fogságra. Am a királyi tábla feloldotta ezt az ítéletet, időelőttinek tartván a másik ügy elintézése előtt való ítélezést s még azért is, mert az első fokon eljáró bíró nem vette figyelembe azt, hogy Portelekyt az ugynevezett jogos magánérdek is vezethette cselekedetében. Ilyformán dr. Schmidt Albin bíró mára új tárgyalást tűzött ki a dologban. Minthogy azonban Porteleky épp most fegyvergyakorlaton van s ezt a megjelent védője igazolta, a tárgyalást megtartani nem lehetett. A bíró most egy új határnapot fog kitűzni Itt említjük meg, hogy a másik pör, melyben Gerenday volt a panaszos és Áldássy a vádlott, ennek a felmentésével végződött a Kurián. A két alsó bíróság Áldássyt elítélte volt.

## A nagyváradi kir. tábla elintézett ügyei.

Előadó: Nagy Ferencz.

2583 Vecseri József s. t. testi sértés, — részben megváltoztatva.

2635 Novák Erzsébet és társa anyakönyvi kihágás, — helyben hagyva.

2669 Reisner Emánuel vallás elleni kihágás, — megsemmisítve.  
2672 Özv. Molnár Andrásné s. t. anyakönyvi kihágás, — részben megváltoztatva.  
2713 J. Nagy János közönség elleni kihágás, — helyben hagyva.

Előadó: *Dr. Gedeon László.*

1580 Aradmegyei tkptr. — Ursz Juon s. t. — helyben hagyva.  
1566 Bottó Ferencz — Voncez Mihályné, — rendelet.  
1568 Biharmegyei terménybank — Glück Adolf, — rendelet.  
1577 Tikásé András és neje önkéntes árverési ügye, — rendelet.  
1650 Kohn és Leipniker — Dittmann Lőrincz, — rendelet.  
1651 Kohn és Leipniker — Dittmann Lőrincz, — rendelet.  
1729 Biharmegyei árvapénztár — Hermann Gyula, — rendelet.  
1730 Biharmegyei árvapénztár — Hermann Gyula, — csatolva.  
1778 Viktória takarékpénztár — Kimpián Miklós s. t. — részben megváltoztatva, részben helyben hagyva.

## EGYESÜLETEK.

**A kath. kör választmányi ülése.** A nagyváradai kath. kör választmánya holnap, hétfőn délután 5 órakor ülést tart a kör helyiségében, a melyen több fontos ügyet fognak tárgyalni.

**Iparos ifjak közgyűlése.** Az iparos ifjak önképző egylete félévi rendes közgyűlését folyó évi augusztus 6-án, illetve augusztus hó 13-án, vasárnap délután pontban 3 órakor tartja meg, melyre az egylet tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

## IRODALOM.

**Világtörténelem** Dr. Weisz 22 kötetes remek *Világtörténeleméből* nyelvünkön eddig 7 kötet jelent meg s legközelebb ismét 4 kötet lát napvilágot. Egy kötet füzve 3 frt., kötve 3 frt 80 kr. Megrendelhető Szabó Ferencz nagybecskereki apát-plébánosnál, Dr. Kiss János egyetemi tanárnál (Budapest, Rottenbiller-utca 5-ik szám.)

## SPORT.

### Kerékpár-verseny.

A »Nagyváradai kerékpár-egyesület« 1899. augusztus hó 6-án tartandó országos amateur-kerékpár-versenyének sorrendje a következő:  
**Verseny-bizottság:** Elnök: Kunz Gusztáv.  
**Verseny-bírák:** Dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, Lasztgáner Kálmán (Debreczen), Fleischacker Gyula, ifj. Rimler Károly, Lewitter Miksa, Láng József. **Cél-bírák:** Fényes Manó, Pallay Lajos. **Indítók:** Ifj. Rimanóczy Kálmán, Barna Tibor. **Körszámlálók:** Hollósy Jenő és Kalenda János. **Számrendezők:** Aufrecht Alajos és Balla Dezső. **Időmérő:** Weingärtner Andor.

**Pályabírák:** 1—50 méterig: Sonnenfeld Adolf. 50—100 méterig: Aczél Zsigmond. 100—150 méterig: Friedländer Herman. 150—200 méterig: Held S. József és Beck Nándor. 200—250 méterig: Kellen Béla és Lévai Márton. 250—300 méterig: Janky Antal és Blum Géza. 300—350 méterig: Lukács Lajos. 350—400 méterig: Fényes József és Schwartz Mór. **Orvosok:** Dr. Baróthy Akos és dr. Kassay Kálmán. **Verseny-titkár:** Fleischacker Hugó. **Pénztárnok:** Knauer Károly. **Verseny-intéző:** Mezey Mihály. Intéző irda a Sport-pavillonban.

### Verseny-sorrend:

1. **Megnyitó-verseny.** (2000 méter, 5 kör.) Elsőnek és másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

1. **Előfutam.** (1000 méter, 2 $\frac{1}{2}$  kör.) 1. Györfy Ernő A. M. K. C. 2. Schwartz Sándor A. M. K. C. 3. Gruber Imre A. M. K. C. 4. Koch Manó A. M. K. C. 5. Stall Emil A. M. K. C.

2. **Előfutam** (1000 méter, 2 $\frac{1}{2}$  kör.) 1. Ifj. Kornay Károly A. M. K. C. 2. Ehrenreich Jenő P. K. E. D. 3. Kiss Hyörgy P. K. E. D. 4. Brassay Ernő P. K. E. D. 5. Pitroff Lipót temesvári velozitás. Temesvár bajnoka.

II. **Juniorok versenye.** (Nyílt 2000 méter, 5 kör.) 17 évnél fiatalabb ifjaknak, első és másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

1. Vlád Ágoston, 2. Ifj. Léhman Gusztáv 3. Löwinger Aladár. 4. Nozáky Rudolf. 5. Dajka Imre.

III. **Vendégek versenye** (3000 méter, 7 $\frac{1}{2}$  kör.) Elsőnek nagy ezüst-, másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

1. **Előfutam:** (1000 méter, 2 $\frac{1}{2}$  kör.) 1. Györfy Ernő. 2. Schwartz Sándor. 3. Gruber Imre. 4. Koch Manó. 5. Stall Emil. 6. Rott János D. K. E.

2. **Előfutam:** (1000 méter, 2 $\frac{1}{2}$  kör.) 1. Ehrenreich Jenő D. K. E. 2. Kiss György P. K. E. 3. Brassay Ernő. 4. Liebháber János. 5. Pitroff Lipót, Temesvár bajnoka. 6. Ifj. Kornay Károly A. M. K. G.

IV. **Seniorok versenye.** (1000 méter 2 $\frac{1}{2}$  kör.) Kik 32 életévüket betöltötték, elsőnek nagy ezüst-, másodiknak kis ezüst-, harmadiknak bronz-érem.

1. Sichert Ede N. V. K. E. 2. Veress József. 3. Thieszen Arthur, 4. Belofszky András, 5. Flaschner György, 6. Zelinger Ede és 7. Wozsasek Ignác P. K. E. D.

V. **Főverseny.** (10.000 méter, 25 kör.) Elsőnek aranyérem 30 korona érték, másodiknak nagy ezüst-, harmadiknak kis ezüst-, negyediknek bronz-érem. Vezetési-díj nagy ezüst-érem.

1. Györfy Ernő. 2. Schwartz Sándor. 3. Gruber Imre. 4. Koch Manó. 5. Stall Emil. 6. ifj. Kornay Károly. 7. Rott János. 8. Kiss György. 9. Brassay Ernő. 10. Pitroff Lipót, Temesvár bajnoka.

VI. **Vigasverseny.** (1000 méter, 2 $\frac{1}{2}$  kör.) Elsőnek, második kis ezüst-érem, harmadiknak bronzé em, tét két korona. Nevezés a bírői páholynál.

VII. **Szallagrablás.** Elsőnek kis ezüst, másodiknak bronz-érem.

1. Sichert Ede. 2. Löwinger Aladár. 3. Pitroff Lipót, Temesvár bajnoka. 4. Barna Tibor.

VIII. **Műkerékpározás.** Elsőnek nagy ezüst, másodiknak kis ezüst, harmadiknak bronz-érem.

1. Löwinger Aladár. 2. Márkus Márton. 3. Pitroff Lipót, Temesvár bajnoka.

Jelzések: Minden versenyszám megkezdését az intéző haranggal jelzi, — első jelzés a versenyzők készülődésére figyelmeztet, — második csengetés az indulás, — harmadik csengetés a verseny utolsó körének megkezdését jelzi.

Este fél 8 órakor társas-vacsora, díj-kiosztás, táncmulatság a Sport-pavillonban, vacsora-jegy 1 frt. A vacsorán nem egyleti tagok is részt vehetnek.

## MULATSÁG.

**Anna-bál a Püspök-fürdőben.** Hangoz, vig élet lesz ma, vasárnap a Szent László (Püspök) fürdőben. **Czeplédy** Sándor a fürdő derek bérlője pompás Anna-bált rendez. A püspök-fürdői híres Anna-bálokát eleveníti fel Czeplédy, amelyeken három vármegye szépei, előkelőségei jöttek össze. A mai mulatság bizonyára szintén kedélyes, jó sikerű lesz. Pompás cigányzene fogja a talpalávalót huzni. Beléptidij nincs.

**A velencei Népkör nyári mulatsága.** A várad-váralja-velencei Népkör teg-

nap este tartotta nyári táncestélyét a Karger Sándor pompás nyárimulató helyiségében. Jó kedv, kedély tette kedvessé az estélyt, amelyen különösen a Népkör tagjai és azok családjai nagy számmal vettek részt. A táncot kora reggelig a legjobb hangulatban járták. Karikás Vilmos vendéglő-bérlő kitűnő ételeket és italokat szolgáltat fel a szép társaságnak. A mulatságon jelen voltak:

## SZINHAZ.

### Heti műsor.

d. u. *Peleskei nőtársulat.*  
Vasárnap este: *Nőemancipáció.* Németh József III. vf.  
Hétfő: *A baba* Németh József vf.  
Kedd: *Szegény Jonathán* Németh J. vf.  
Szerda: *Ember tragédiája.*  
Csütörtök: *Czifra nyomoruság.* Németh József vf.  
Péntek: *Londoni koldusok.*  
Szombat: *Czigánybáró* Németh J. vf.  
d. u. *Molnár és gyermeke.*  
Vasárnap: este: *Éjjel az erdőn.* Németh József vf.

## REGÉNY-CSARNOK.

### NEM HIÁBA.

Irtta: Neldegg, fordította: Szirtes.

71

### XIX.

Néhány napig a bécsi lapok alig foglalkoztak egyébbel, mint a dobrovini szerencsétlenséggel, mely Starkenbach urat oly keményen sújtotta. A kitűnő férfi — irták — avval is több részvétre talál, hogy a beláthatatlan anyagi veszteség mellett még kedves barátja és titkárja életéről is kell aggódnia. Egykori tanulttársa, kit ezen igazán emberséges férfi mindenkor nagyrabecsült, sulyosan megbetegedett és ez a betegség is legalább közvetve a bányagésből eredt. Steinfeldner ur tüdőgyulladására főképen a nagy lelkesenvedések miatt öltött oly veszélyes jelleget; egyetlen fiának, Steinfeldner bányagazgatónak halála a legmélyebben megrendítette az öreg urat. Továbbá leirták az ünnepies temetést, melyet Starkenbach ur saját költségére rendezett, mely különösen a bányamunkások őszinte gyásza által lett meghatóvá, kik kötelességtudó, jóságos, gyöngéd elüljárót veszítettek benne. A bányagazgató ifju özvegyet hagyott hátra; kiről mint hirlik, Starkenbach ur a legnagyobb bőkezűséggel fog gondoskodni. Ismerve igazság szeretetét, ez nem is volna csoda; de boldog az ország, melynek ilyen nagyiparosai vannak és boldog a párt, melyhez tartoznak.

Ferencz mosolyogva olvasta a dicséret cikkeit; az utolsó napok tapasztalatai nagyon is megtanították reá, hogy mennyire alaptalanok az apósának szeplőtelen becsületességéről szóló közlemények. Önkéntelenül is fölvetette a kérdést: vajjon hiszik-e maguk a cikkek szerzői, a mit leírnak? A megható gondoskodás, melyről a hírlapok megemlékeztek, mindennap tudósítást kért. Tulajdonképen pedig Ferencz és az öreg kisasszony gondoskodtak róla. Az orvos nem titkolta a baj veszélyes voltát, maga Steinfeldner legkevésbé sem áltatta magát. Legelőször is a vallás vigasztalását kérte. A szentségek ájtatos fölvétele után pedig kérte orvosát, engedje meg, hogy unokaöcsésével Ganermannal hosszabban tanácskozzék. Az orvos ugyan ellenzte eleinte a hosszas beszélgetést, hanem tekintetbe véve, hogy a beteg Steinfeldner a tanácskozást okvetetlenül szükségesnek mondta, továbbá ama jelenségeket, melyek a tudomány emberét meggyőzték róla, hogy a rohamosan közeledő haláltól a föltétlen nyugalom sem őrzi meg a beteget, végre vállat vonva belenyugodott.

A beszélgetés sokáig tartott. Közben-közben erős köhögés jelentkezett. Midőn később a szállásadó kisasszonyt behívták, Steinfeldner szemében

könnyek csillogtak és Ganermaan igen szomorúnak látszott. A beteg néhány iratot tartott reszkető kezében.

— Hagen kisasszony, szükség esetén kész lesz bizonyítani, hogy ép elmével rendezem ugy-e bár?

— Mindenesetre titkár ur.

— Tehát tanum lesz, hogy ép elmével adtam ez iratokat Dr. Ganermann kezébe és késznek nyilatkoztam a befoglaltak igazságát esküvel is bizonyítani.

— Igen is, titkár ur, talán végrendelete?

— Ah, nincs miről rendelkezni, sajnos, eltékoztam mindenemet. Csak arra kérem, szükség esetén legyen szíves az imént említett értelemben tanúságot tenni.

A mélyen meghatott kisasszony mindenre késznek nyilatkozott; később Ganermann intésére távozott, minthogy a beteg nagyon izgatott vala, Steinfellner azonban nem szűnt meg jajgatni:

— Hogyne lennék izgatott, ha attól félsz, hogy ezen iratoknak nincs bizonyító erejük s az elkövetett jogtalanságot nem lehet jóvá tenni?!

— Én is tévedhetek; azért bízd az egész ügyet a jó Istenre és ne gyötörd magadat hiába. Azután meglehet, hogy más uton-módon is ezélt értünk.

— Mondd meg hamar, Ferencz, hogyan? Nekem nincs vesztegetni való időm.

— Talán, ha szólnai egy-két szót ipamnak; lehet, hogy utolsó szavaid nem maradnának hatás nélkül.

— Malomkő annak a szíve, arra csak a félelem hat. Nem, Ferencz, nem, Starkenbachot nem akarom látni, szívemben gyűlölettel, ajkaimon szitokkal távoznám e világból; . . . nem szabad magamat új bűnnel terhelnem.

Nyugtalanul hánykolódott az ágyban. A megélt, csak a gyönyörűség után járt, szenvedélyeinek szolgálói és gondolkodás nélkül folytatta napjait. Most vizatekintett multjára, de az nem nyújtott semmi reményt.

(Folyt. köv.)

## NYILTTER.\*

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttest egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

# ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szén-savtartalmánál fogva, specificus óvószert is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szén-savánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen, hűtő bűgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

— Kedvelt borvíz. —

A mohai Ágnes-forrás  
kezelősége.

Főraktár:

## Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban,  
főszekerkereskedésben és vendéglőben.

## TAVIRATOK.

### Földrengés Kaposvártt.

Kaposvár, aug. 5. Ma reggel 7 óra 27 perczkor tompa moraj kíséretében néhány másodpercig tartó, függőleges irányu erős földrengést érezték. (Magy. Távir. Ir.)

### Hajókatasztrófa.

Lugos, aug. 5. A Vaskapunál történt hajótörésről a következő hivatalos jelentés érkezett be: Miklós czár szerb személyszállítóhajó augusztus 1-én reggel 9 óra tájban áthaladt a Vaskapun. Éppen a legveszélyesebb helyen járt a hajó, midőn kormánykészüléke eltörtött, úgy, hogy a hajót lehetetlen volt kormányozni. A gyorsan rohanó víz egyenesen a csatorna balparti gátjához vitte a járművet, még pedig olyan erővel, hogy a hajó ormánya belefuródott a gátba, kis idő múlva pedig a sebes folyásu víz megfordította a hajót és egész hosszában a gát mellé terelte. Ez volt az utasok szerencséje, mert ebben a helyzetben a hajó egész személyzete a hajón lévő néhány száz utassal együtt a gátra menekült és a podgyaszt is kírakta. Akkor vették észre, hogy egy pinczér hiányzik, vízbefutni azonban nem látták. A kiszállás után a nagy teherrel megkönnyebbült hajó fölemelkedett a vizen, elszabadult a gáttól és a csatornán baj nélkül tovább uszott, míg a levetett horgonyok a Vaskapu alatt lévő szigetnél meg nem akasztották. A hajószemélyzet közül néhányan a hajóra akartak menni és ladikba ültek, de a ladik olyan szerencsétlenül ütődött a hajóhoz, hogy felborult és a benne ülő négy matróz közül 3 vízbefut. A katasztrófának tehát eddig négy halottja van. A hivatalos jelentés két érdekes körülményt emel ki. Az egyik az, hogy a hajó személyzet által lebecsült horgonyok közül az egyik megakadt a csatornán és a láncza elszakadt, úgy, hogy a horgony a csatornában maradt. Ezt a forgalom érdekében természetesen mielőbb el kell távolítani, a mi a víz sebesen folyása miatt sok gondot és költséget fog okozni. A másik érdekes körülmény a szerb hajószemélyzet viselkedése. Konstatálták, hogy a veszedelem pillanatában a hajószemélyzet a kapitánnyal az élén volt az első menekülésben, sőt a hajókapitány vissza sem ment többé a hajóra, hanem a gátról csolnokon elvitette magát valami ismeretlen helyre. Mikor a vaskapu orsovai művezetőségének egyik főmérnöke a szerencsétlenség hírére megjelent a szerb hajón, az alkaptányt és az első kormányost kabinjukban mélyen alva találta. A katasztrófáról semmit sem tudtak. (M. T. I.)

### Vonat-összeütközés.

Bécs, aug. 5. A cs. kir. államvasuti igazgatóság a következő kommunikét teszi közzé: Ma éjjel 1 óra után tolatás közben a városi vasut matzleinsdorffi teherpályaudvarán az ugynevezett lóvasuti vágánynál 29 nehéz teherkocsi, a mely az összekötő-vasut vágányára volt állítva, elgördült a fővámhivatal irányában. A kocsik a szabadsíneken nagy sebességgel átrobtak Favoriten, Happtzollamt és Praterstern állomásokon és az utóbbi két állomáson lévő erős emelkedés daczára az északi vasut teherpályaudvarán nagy erővel beleütköztek egy ott álló kocsisorba. A kocsik köze-

ledését idejekorán jelezték s így az egész hosszú uton, a melyet a kocsik megtettek, senki se sérült meg és egyéb kár sem történt. A személyforgalmat ez az eset nem zavarta meg. (Magy. Tav. Ir.)

### A Dreyfus-pör tárgyalása.

Páris, aug. 5. Hétfőn veszi kezdetét Rennesben a Dreyfus-ügy tárgyalása. Reggel óta mintegy 30 munkás dolgozik azon, hogy a Lyceum disztermét rendbe hozza. A magasabb emelvényen a bírák fognak ülni félkörben s az alacsonyabb ülőhelyen a vádlott a védővel. A kormánybiztos és az államügyész délután kezdik a belépőjegyek osztását. Gallifet tábornok szigoruan tartózkodik minden befolyásolástól.

Walsyn kijelentette, hogy a tárgyaláson nem jelenik meg.

Brüsszel, aug. 5. Párisból jelentik, hogy Dreyfus a rennesi tárgyaláson — úgy hiszik — szenzációs leleplezéseket fog tenni. Elfogja mondani, hogy pörét miként vezették Párisban.

Páris, augusztus 5. A lapok közlése szerint Münster gróf német nagykövet tegnap hosszasan értekezett Waldeck-Rousseau miniszterelnökkel.

Mercier tábornok tegnap Rennesbe utazott. Picquart ma utazik oda. Chanoine és Paléologue tegnap a titkos iratcsomóval Rennesbe érkeztek, a hová folyton érkeznek tanukul megidézett emberek.

### Köszén áremelés.

Kattowitz, aug. 5. A felső-sziléziai köszéntermelők tegnap a rendes téli áremelésen kívül elhatározták, hogy a köszén minden fajtajának árát 1899. szeptember 1-től fogva tonnánként 40 fiillérrel emelik. (Magy. Tav. Ir.)

### Külföldi hírek.

Fokváros, aug. 5. A törvényhozó testület ülésén Czeczil Rhodes kiemelte, hogy a pénzügyi kilátások határozottan biztatók. Reméli, hogy a Transzállal szemben telmerült konfliktus minden összeütközés nélkül néhány hónap alatt elintéződik, mert mind a két fél mérsékelten viselkedik.

Antwerpen, aug. 5. Egy hadmérnöki léghajó, a melven két katonatiszt volt, a Scheldébe zuhant. A tisztok halálos veszedelemben forogtak, de egy gőzhajó megmentette őket. (Magy. Tav. Ir.)

### Angol dolgok.

London, augusztus 5. A Timesnek azt jelentik Santiago de Chileből e hó 3-ról, hogy a New-York Heraldnak az a híresztelése, hogy a Chiléhez tartozó Wellington-szigetet eladták az Egyesült Államoknak, teljesen alaptalan.

London, augusztus 5. Az alsóház mai ülésén a külügyi költségvetés tárgyalása során Atterney Jones szóba hozta a finnek sérelmeit és sajnálkozását fejezte ki a miatt, hogy Salisbury ebben a dologban nem járt közbe a czárnál.

Balfour, a kincstár első lordja azt kérdezi a házelnöktől, hogy a házszabályokkal összeegyeztethető-e olyan kérdésnek a tárgyalása, a mely a külügyi hivatal hatáskörén kívül esik.

Az elnök a kérdés tárgyalását nem tartja a hárszabályokkal összeegyeztethetőnek.

Brodrick parlamenti államtitkár azt mondja, hogy ennek az ügynek a tárgyalása teljesen kívül esik a külügyi hivatal hatáskörén. Az angol kormány azért nem tett lépéseket ebben az ügyben, mert semmi köze sincs Oroszország belső ügyeihez és nincs joga ilyen lépések vételére. A kérdés vitatása nem vezetne arra a célra, a melyet Jones el akar érni.

Erre a ház elállt a kérdés tárgyalásától és megszavazta a költségvetést.

### Török ügyek.

**Konstantinápoly,** augusztus 5. Calice báró osztrák-magyar nagykövet tegnap a szelánlik után bemutatta a szultánnak Braun báró nagykövetségi tanácsost, a ki a nagykövetség ügyeit a nagykövet legközelebb kezdődő szabadsága alatt intézni fogja.

**Konstantinápoly,** augusztus 5. Az idevaló diplomáciai ügynökségek nagyobb része — Franciaország nincs közöttük — óvást tett az ugynevezett vegyes-bizottság által a konstantinápolyi kikötőpartokra nézve kidolgozott szabályzatnak néhány rendelkezése ellen. Ennek következtében ez a szabályzat, bár a szultán már szentesítette, még nem jogerős s így a francia kikötőtársaság nem hajthatja végre, a mai valószínűleg újabb reklamációkat fog maga után vonni.

**Konstantinápoly,** augusztus 5. Az Agence de Constantinople a következő hivatalos kommunikét közli: Az újságoknak az a jelentése, hogy Szkutariában, Albániában, katonai zendülés tört ki s hogy az ottani főkormányzó lemondott, teljesen légből kapott koholmány. (Magy. Táv. Ir.)

## KÖZGAZDASÁG

### Gazdakongresszusok Szegeden.

A szegedi országos mezőgazdasági kiállítás alkalmával országos gazdakongresszus és országos szőlészeti és borászati kongresszus lesz tartva és pedig:

Országos gazdakongresszus szeptember 4 és 5-én, részvételi tagsági díj 3 frt. Szőlészeti és borászati kongresszus szeptember 8, 9, 10, részvételi tagságdíj 5 frt.

Jelentkezési határidő a kongresszusra:

1. Gazdakongresszusra augusztus 20.
2. Szőlő és borászati kongresszusra aug. 15.

A gazdakongresszusra jelentkezni lehet a kiállítási irodánál Budapest, Üllői-ut. Köztelek, mellyel egyidejűleg a 3 frt tagsági díj is befizetendő az országos gazdasági egyesület pénztáránál Budapest, Üllői-ut, Köztelek.

A szőlészeti és borászati kongresszusra jelentkezni lehet Szegeden a kiállítási irodánál (Szőlészeti, borászati kongresszus rendező bizottságánál) hova egyidejűleg az 5 frt tagsági díj is beküldendő.

### Kedvezmények a kongresszus tagjainak.

A tagok névre szóló igazolványokat kapnak, melynek alapján: 1. Résztvehetnek a tanácskozásokban. 2. A kiállításra szabad jegyet kapnak. 3. A vasutakon kedvezményes jeggyel utazhatnak és pedig III. oszt. jeggyel II osztályban és II. osztályu jeggyel I. osztályban.

Tehát olyan kedvezményeket élveznek a kongresszusi tagok, hogy azok, a kik a szegedi kiállítást megtekinteni óhajtják, saját érdekükben cselekednek, ha valamelyik kongresszusra tagul jelentkeznek, mert ugy a szőlészeti, mint a gazdakongresszus tagjai élvezik a fent elősorolt kedvezményeket.

Felhívjuk ennél fogva a t. gazdaközönséget, valamint a szőlőtulajdonosokat, miszerint a

gazdakongresszuson, illetve a szőlészeti és borászati kongresszuson mentől számosabban vegyenek részt. Részletes tervezettel egyesületünk titkári hivatala (Nagyvárad, Nagy Sándor-utca, Eleméry-ház) készséggel szolgál.

Nagyvárad, 1899. augusztus 5.

### A biharmegyei gazdasági egyesület elnöksége.

### Kirándulás a szegedi kiállításra.

A biharmegyei gazdasági egyesület többeknek óhajára és felkérésére a Szegeden szeptember 3—10-ig tartandó országos mezőgazdasági kiállítás megtekintésére egy kirándulást rendez.

A kirándulás szeptember 7 és 8-ára van tervezve; — az utazás menetét a jelentkezők számához képest későbbben állapítjuk meg, mert azon esetben, ha a kirándulásra kellő számmal jelentkeznek, külön vonat t. rendelünk.

A kiránduláson részt vevők részére az államvasutak kedvezményes díjtételt állapítottak meg és pedig I-ső osztályon másodosztályu jeggyel, II osztályon harmadosztályu jeggyel és III-ad osztályon félharmad osztályu jeggyel utazhatnak.

Az elszállásolást Szegeden a rendezőbizottság eszközli, erre nézve a bizottságnak megállapítását az alábbiakban közöljük: \*I. osztályu elszállásolásnál, ha 2 személyre egy szoba számítottatik, Kis-Köruton belőli magán lakásban egy személy után 1 frt 20 kr; a két körut között egy személy után 1 frt számítottatik naponta. II. osztályu lakás kaszárnyaszerű elhelyezés mellett személyenkint 20 krban, az egyéneknenti elhelyezésnél pedig a Nagy-köruton kívül 50 krban állapítottatik meg naponként.\*

A mi az ellátást illeti, kiki maga gondoskodik magáról, a kiállítás rendező bizottsága azonban intézkedni fog az iránt, hogy egyes vendéglőkben jutányos árak mellett legyen ellátva.

Felhívjuk ennél fogva mindazokat, kik ezen kiránduláson részt venni óhajtanak, ezen szándékukat legkésőbb augusztus hó 15-ig az egyesület titkári hivatalánál (Nagyvárad, Nagy Sándor-utca) jelentsék be s egyidejűleg jelezék, hogy melyik osztályon óhajtanak a vasuton utazni és milyen elszállásolásban óhajtanak részesülni.

Nagyvárad, 1899. augusztus 5.

### A biharmegyei gazd. egyesület elnöksége.

**Hogyan kell trágyázni,** hogy az új bőtermő burgonyaféleségek maximális terméseket adjanak?

1. Az újabban tenyésztett burgonyaféleségek némelyike igen bőven terem, mert 200, sőt több métermázsát is adnak kedvező körülmények között kat. holdanként, de termőképességüket csak akkor fejtik ki teljesen, ha ennek megfelelően bőven trágyáztatnak is.

2. Közepes talajokon egyedül műtrágyákkal nem lehet a földet kellőképen növényi táplálékkal ellátni, hogy az ily nagy terméseket adjon, mert erre kat. holdanként 565 kg. 16 %-os szuperfoszfát 1900—2000 kg. kaint és 1200—1250 kg. salétromra volna szükség.

3. Ily nagy mennyiségű kaintot és salétromot azonban nem szabad használnunk, mert ez a burgonya keményítő tartalmára volna káros hatással.

5. A legnagyobb burgonyatermés ez idő szerint csak erős istállótrágyázással (225—230 g. kat. holdra) és e mellett megfelelő műtrágyázással érhetünk el. Az istállótrágyának a burgonyatermésre gyakorolt rendkívül kedvező hatása ennek vagy nitrogén-, káli és foszforsav tartalmában rejlik.

6. Maximális termések elérése céljából még erős istállótrágyázás mellett foszforsav és kálitrágyáról is kell gondoskodnunk; és pedig kat. holdanként használjunk 100—200 kg. kén-savas-kálit, vagy 200—400 kg. kaintot és 100—150 kg. szuperfoszfátot vagy 100—200 kg. káli szuperfoszfátot.

7. Az erős istállótrágyában nyújtott nitrogén csak rendkívül kedvező körülmények között elegendő a maximális termésekre ez

idő szerint nem lehet határozottan ajánlani, hogy istállótrágya mellett a salétrom alkalmaztassék.

8. A burgonyaterméshez szükséges sok nitrogén legolcsóbban zöldtrágyázás által szerezhető be, a mellett azonban istállótrágya és salétromra is lesz legtöbbször szükség.

9. Minthogy végül a zöldtrágyául használt pillangós növények a talajban levő kálit és foszforsavat is feltárja s így a talajt ezen anyagokban nem gazdagítja, gondunk legyen arra, hogy a zöldtrágyául használandó növény alá elég erős káli- és foszfortrágya adassék, mely azután nemcsak zöldtrágyául használandó növénynek, de a burgonya termésnek is hasznára válik.

10. Az új burgonyaféleségek a talaj tápanyag-tartalma iránt igényesebbek, mint a régiek, s akinek nincs módjában ezen igényeknek megfelelően ellátni földjét, ne térjen át új burgonyafélékre, mert megeshetik, hogy szegényebb talajon nem megfelelő időjárás mellett még gyengébb termést kap mintha ez ott már meghonosult burgonyát termesztette volna. Azért is a kísérletezést mindig kicsibe kezdjük s csak a jól bevált burgonyát kezdjük nagyban termelni, a midőn is ha dusan trágyázunk istálló és műtrágyákkal, a bőventermő burgonyaféleségeket óriási haszonnal termelhetjük.

### Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. aug. hó 1-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 7.60—8.10. Kétszeres buza 6.10—6.70. Rozs 5.50—6.60. Arpa 4.40—5.40. Zab 4.80—5.50. Tengeri: 4.80—5.10. Borsó 14.—. Lencse 15.—. Bab 6.—. Köleskása 11.—, Burgonya 1.80. 100 kiló lánghliszt 15.—, zsemlyeliszt 14.50, fehérkenyér liszt 13.80, barnakenyér liszt 12.50, széna fuvarral 1.80, szalma 55. Szalonna 56.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkg alom-szalma —04. 1 köbm. bükkfa 3.25, tölgyfa 3.10, cserfa 3.35. 100 kiló marhahus 48.— öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —44. Pálinka —32, Szilva pálinka —85. Szesz 95.—. 1 mm. kősz 10.70. nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 32.—, szappan 25.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 34.—, uj bor 26.—, mész 1.10, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendermag 14.—. köles 5.—. repce 11.—, dió 16.—, mogyoró —.—, aszalt szilva —.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —.—, szalonna 62, sertésus 52, juh-hus 34, veres hagyma 10, fog-hagyma 30, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.— 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

### Reich Jenő és Társa

#### Tőzsde jelentése.

— A »Tiszantul« eredeti távirata. —

#### Határidők.

Budapest, augusztus 5.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt, és 17,000, mm. forgalom mellett az árak 10 krral magasabban jegyeztettek.

Buza áprilisra	— — — — —	8 43
Buza októberre	— — — — —	8 75
Tengeri jul.	— — — — —	4 87
Rozs őszre	— — — — —	6 68
Zab őszre	— — — — —	5 38
Tengeri augusztusra	— — — — —	4 77

Bécs, augusztus 5.

#### Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	— — — — —	588 10
Magyar hitel	— — — — —	392 50
Allamvasut	— — — — —	351 50

#### Értéktőzsde.

Budapest, augusztus 5.

#### Az irányzat szilárd.

Osztrák hitel	— — — — —	829.—
Magyar hitel	— — — — —	469.—
Allamvasut	— — — — —	763.—
Rimamurányi	— — — — —	544.—
Magyar jelzálog	— — — — —	244 50
Salgótarjáni	— — — — —	331.—
Wagon-kölesön	— — — — —	623.—

Villamosvasut	—	—	—	—	225.—
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	353.25
Iparbank	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	101.50
Déliavasut	—	—	—	—	65.08

**Hivatalos árfolyamok**

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. augusztus 5-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	118.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	96.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,70%	—	—	—	—	120.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,70%	—	—	—	—	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	120.25
Magyar földterhermentési kötvény 4%	—	—	—	—	100.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	96.—
Horváth-szlavón földterhermentési kötvény	—	—	—	—	161.25
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	138.75
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	100.25
Osztrák járdék papirban	—	—	—	—	100.—
Osztrák járdék ezüstben	—	—	—	—	118.50
Osztrák járdék aranyban	—	—	—	—	99.75
Osztrák korona járdék	—	—	—	—	139.—
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	903.—
Osztrák magyar bankrészevény	—	—	—	—	392.25
Magyar hitelbankrészevény	—	—	—	—	388.—
Osztrák hitelintézeti részevény	—	—	—	—	351.50
Párisi vista	—	—	—	—	9.53
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	—	58.80
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	120.60
London vista	—	—	—	—	11.76
0 márkásarany	—	—	—	—	

**NAGYVÁRADI SZINKOR.**

Ma vasárnap, augusztus 6-án

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Délután 4 órakor. — Fél helyárrakkal.

**Peleskei nótárius.**

Eredeti énekes bohózat 3 szakaszban. Irta: Gaál József. Zenéjét szerző: Thern Károly.

Este fél 8 órakor. Rendes helyárrakkal:

Evadbérlet 95. szám. Kisbérlet 95. szám.  
(Páratlan sz.) (Páratlan sz.)

**NÉMETH JÓZSEF**

— a budapesti népszínház tagjának —

harmadik vendégföléptével:

**NŐEMANCIPIACZIÓ.**

Eredeti énekes bohóság 3 felvonásban. Irta: Szigeti József. Zenéjét szerzette: Serly Lajos.

**SZEMÉLYEK:**

Bátori Mihály nyug. tábornok	—	Szerdahelyi Ferencz
Gerőfi János, barátja, volt fegyver-társ	—	Török Károly
Flóra, leánya	—	Komlósi Emma
Óz. Zarandiné	—	Laczkó A.
Árpád, fia	—	Kassai K.
Kaczér Tamás, a tábornok huszára	—	Németh József.
Keilinger nyug. fúrvezér hadnagy	—	Leövey Leo.
Verebes jegyző	—	Vágó Béla
Csonka, adóvégrehajtó	—	Heltai N.
Dengelegi Fruzina kisasszony	—	K. Árpási

Helyárrak: Alsó páholy 4 forint, felső páholy 8 forint. Tálalás I—VIII. sorig 1 forint. IX—XI sorig 80 krajczár. Zártzék I., II. és III. sor 60 krajczár. Első emelet. I. sor 50 krajczár, második sortól 40 krajczár földszinti állóhely 40 krajczár. Katona- és diákjegy a földszinten 30 krajczár. Közép karzat 30 krajczár. Oldal karzat 20 krajczár.

Egy szinlap ára a pénztárnál 10 krajczár.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap hétfőn, augusztus hó 7-én.

**NÉMETH JOZSEF**

— a budapesti népszínház tagjának —

vendégföléptével:

**A B A B A.**

Nagy operette 4 felvonásban. Irta: Ordoneau M.

A szerkesztésért felelős:

**Dr. VUCSKICS GYULA.**

**Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok.**

**A Nagyvárad Felső Kereskedelmi Iskola,**

melynek végbizonyítványa **egyévi önkéntesi katonai szolgálatra** jogosít és melynek eddig végzett tanuló legelsőrendű kereskedő, gyári, bankári és pénzügyi cégek-nél, posta-táviradai, vasuti és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást, **1899. szeptember hó 1-én 12-ik évfolyamát** nyitja meg.

Az intézetet a múlt iskolai évben 121 tanuló látogatta, köztük 45 vidéki, kiknek **jó családnál való elhelyezése** ügyében az iskolaigazgató készséggel jár a szülők kezére.

Minden iránt tájékoztató évi jelentés levelező lapon tett kérésre azonnal megküldetik.

Nagyvárad, 1899. július hó.

**Dr. Hoványi Géza**

iskolabizottsági elnök.

(204.) 3-5

**Zsák és ponyva kölcsönző intézet.**

A cséplési idényre ajánlom igen t. gazdálkodók és terménykereskedők figyelmébe

**új zsákokkal berendezett  
zsákkölcsönző intézetem**

továbbá **kender, lun és jute zsák nagy raktáramat**, a hol **terményzsákok** minden minőségben és nagyságban a legelőnyösebb gyári árban kaphatók.

**Vizhatlan ponyvákban** a legjobb gyártmányu **asztag, cséplő és locomobil takarékos ponyvák**at tartom raktáron, esetleg nálam pár óra alatt bármely nagyságban elkészíthetők.

Kész **repcze- és rostáló ponyvák**at állandóan raktáron tartok.

A legkipróbáltabb minőségű **gépolaaj, továbbá s kocsikenőcs** nálam mérsékelt árban beszerezhető.

A midőn az igen tisztelt gazdaközönséget ösmert szolidaritásomról továbbra is biztosítom, vagyok

hazafias tisztelettel

**HELFY JÓZSEF,**

Zsák- és ponyva gyári raktára Nagyváradon, Zöldfa-utca 41. szám.

Gazdasági kötetneműek.

Dohány és zsák zsinetek.

2--2. 208

**Uj festék gyári raktár!**

**GALLOVITS M.**

N.-Várad, Nagyteleki u. 532 sz. saját ház

**A SZOBAFESTŐHÖZ.**

Ajánl száraz és olajba tört festékeket Carbolium ház-fedél és kerítés festésre zöld, vörös, barna és természetes, firnisz butor és kocsilackok.

**BRONZOK, SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ ECSETEK**

és meszelők nagy raktára, különösen nagy raktár **szoba-padló-lackokban**, 5-féle színben, egy **1 kilós doboz ára 75 kr.** Spiritusz szobapadló-lackok citromsárga, narancssárga és ockersárga színekben, a melyek befestés után 1 óra alatt tökéletesen megszáradnak 1 kiló üvegben 1 frt.

Denaturált szesz kapható legolcsóbb árban.

Árjegyzék kívánatra ingyen!

Figyelmeztetés! Az üzlet nem a Szent László piac-téren hanem Nagy Teleky-utca

532. sz. a. van, a Biharmegyei Kereskedelmi Banktól a második ház.

167 25-50

Legolcsóbb bevásárlás!

Legolcsóbb bevásárlás!

**Legolcsóbb bevásárlás!**

# VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1899. évi május 1-től.

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.			Vaskóh—Belényes—Nagyvárad			Nagyvárad—Gyoma			Gyoma—Nagyvárad.				
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.		V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 39		
V.-Velenceze >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	4 42	2 43	Ósi >	6 09	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 32		
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 59		
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 50		
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	5 58	4 15	Körösszeg >	7 02	3 36	Vészto >	6 12	5 32		
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 10	4 27	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 02		
Drág-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	6 19	4 37	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 20		
Magyar-Cséke >	6 50	4 5	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 01		
Dusesd >	7 05	5 12	Gyanta >	6 56	5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 16		
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Hollód >	7 10	5 34	Kót >	9 19	5 14	Szakál >	7 48	7 49		
Hollód >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Vészto >	9 44	5 32	Körösszeg >	8 11	8 19		
Gyanta >	8 12	6 11	Dusesd >	7 55	6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 32		
Sólyom >	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	8 07	6 49	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 55		
Borz >	8 53	6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 16		
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 34		
Sonkolyos >	9 18	7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	<b>Nagyvárad—Érmihályfalva</b>			<b>Érmihályfalva—Nagyvárad.</b>				
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	8 31	Nagyvárad ind.	6 50	5 43	Érmihályfalva ind.	5 05	5 24		
Szudrics >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	8 45	B.-Püspöki >	7 17	5 59	Érselind >	5 37	6 08		
Lunka-Rézbánya >	10 56	8 34	V.-Velenceze >	10 01	9 09	Bihar >	7 44	6 22	Székelyhid >	6 14	6 43		
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykágya >	6 27	7 03		
<b>Székelyhid—Margitta</b>			<b>Margitta—Székelyhid</b>			Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	6 42	7 23		
Székelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45	B.-Diószeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 59	7 10		
Apátkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56	Nagykágya >	9 07	7 38	Paptamási >	7 24	8 02		
V.-Ábrány >	11 03	8 55	V.-Ábrány >	4 57	5 08	Székelyhid >	9 40	8 03	Bihar >	7 45	8 28		
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apátkeresztur >	5 13	5 26	Érselind >	10 08	8 26	B.-Püspöki >	8 05	8 58		
Margitta érk.	11 28	9 16	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 07	Érmihályfalva érk.	10 44	9 —	Nagyvárad érk.	8 21	9 02		
<b>Fürdő-vonatok.</b>													
Menetdíj kiban állami vasuton			Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	Menetdíj kiban	
I. o.	II. o.	III. o.										II. o.	III. o.
—	—	—	9 05	11 27	5 38	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	9 12	11 32	5 44	7 25	9 14	10 28	—	—	—	—	—
30	15	10	8 55	11 17	5 28	7 11	9 00	10 13	Indul	7 30	9 50	8 58	—
40	22	15	8 42	11 04	5 15	6 58	8 42	10 —	Indul	7 24	9 40	8 58	—
40	22	15	8 38	11 —	5 11	6 54	8 38	—	Indul	7 00	10 —	9 15	10 08
40	22	15	8 20	10 42	5 01	6 43	8 23	9 53	Indul	7 1	10 14	9 29	30 25
									Indul	7 7	10 19	9 34	30 25
									Indul	7 1	10 19	9 51	30 25

Az „Anna-bál“ kedvezőtlen idő esetén is megtartatik.

Püspök- (Szent-László) gyógyfürdőben ma vasárnap f. hó 6-án belépti-dij nélkül fényes

# ANNA-BÁL

rendeztetik, Kiss Béla debreczeni jóhirű cigányzenekar közreműködésével.

— A táncot megelőzőleg tombolajáték lesz. —

Kezdeté este 6 órakor.

Jó és izletes ételekről és tisztán kezelt italokról gondoskodik

Czeplédy Sándor és Gráf Ottó.

— Szükség esetén külön vonatról gondoskodva lesz. —